

1. ČÁRKA VE VĚTĚ JEDNODUCHÉ

1.1 Několikanásobný větný člen

Několikanásobný větný člen – mezi několikanásobné větné členy klademe čárku v případě, že se mezi nimi neobjevují žádné spojovací výrazy jako např.: *Na oběd přišla maminka, sestra, babička a teta.* Můžeme si všimnout, že před posledním několikanásobným větným členem obvykle stojí souřadici spojka [a, i]. *Náš dědeček nemohl spát, sedět a chodit. Najednou se tady objevila milá, vlídná a starostlivá paní. V restauraci jsme se setkali s Karolínou, Irenou i Petrou. Pracoval rychle, ochotně a uvědoměle.*

U některých významových poměrů existují i tzv. dvojité spojovací výrazy. Jsou-li ve větě, píšeme čárku před druhým spojovacím výrazem. *Nezeptal se ani mě, ani maminky. Bud' pojedeme na chalupu, nebo k moři. Nejen léto, ale i podzim se mi letos líbily.*

- Jak již víte ze skladby, mezi větnými členy mohou být stejně jako mezi větami souřadně spojenými různé významové poměry. Čárku klademe před spojovací výrazy:
- 1. poměr odporovací:** *Budeme to řešit osobně, a ne po telefonu. Je to pěkná, ale těžká práce. Jednalo se o drahé bydlení, nikoli však moderní.*
 - 2. poměr důsledkový:** *Byt byl luxusní, a proto drahý. Tento učitel je milý, a tudíž oblíbený. Chtěl kávu, a tedy i cukr.*
 - 3. poměr stupňovací:** *Nemáme dost lžiček, a dokonce i hrnků. Druhý test byl kratší, ba dokonce jednodušší.*
 - 4. poměr vylučovací:** *Hamlet se ptal být, či nebýt? Máme jít vpravo, nebo vlevo? Nevím, jestli má dovolenou, či nemocenskou.*
 - 5. poměr příčinný:** používá se velice zřídka – *Pejsek je milý, neboť náš.*

Shrnutí:

- Pokud následují několikanásobné větné členy za sebou a nejsou spojeny spojkou, klademe mezi ně čárku. Jedná se o příklady: *Dagmar, Lucie a Maruška se sešly v poklidné kavárně. Jeho sešit byl otrhaný, starý, počmáraný a zapáchající. Ona, on i oni se s naším rozhodnutím nespojovali. V životopise stálo, že pracoval jako učitel, spisovatel, redaktor a překladatel. Hovořil pomalu, tajemně a rozvážně.* Spojka se většinou nachází až před posledním vyjmenovaným větným členem.
- Čárkou oddělujeme několikanásobné větné členy, které jsou v poměru slučovacím spojeny tzv. dvojitým výrazem (*jednak-jednak, dílem-dílem, hned-hned, tu-tu* apod.). *Jednak pracoval, jednak odpočíval. Hned byla doma, hned v práci. Ani Katka, ani Klára nepřišly.*
- Čárkou oddělujeme několikanásobné větné členy, které však nejsou v poměru slučovacím spojeny spojkami *a, i, ani, nebo, či*. To znamená, že jsou v poměru stupňovacím, odporovacím, vylučovacím, důsledkovém nebo příčinném.
Nabízím pěkné, dokonce nepoužité lyže. [poměr stupňovací]
Nabízím pěkné, ale použité lyže. [poměr odporovací]
Bud' si koupím nové lyže, nebo staré. [poměr vylučovací]
Je to moderní dům, a proto pěkný. [poměr důsledkový]

1. Doplň interpunkční znaménka.

1. Náš Milan si sehnal pěkný a moderní byt. **2.** Je sice drahý ale luxusní. **3.** Do divadla si vezmu buď černé šaty nebo halenku a kalhoty. **4.** Jednak je hezká jednak je chytrá. **5.** Je komunikativní a proto velmi příjemná. **6.** Výstava je nudná a proto neoblíbená. **7.** Neomluvil se ani Petr ani Pavel. **8.** Včera se neomluvil ani Petr. **9.** K narozeninám jsem dostala kabelku parfém boty a poukaz ke kadeřnici. **10.** Na narozeninovou oslavu přišel malý Karel velký David i roztomilá Anežka. **11.** Neuměla upéct ani kuře ani buchtu. **12.** Jednak je to čerstvé jednak křupavé. **13.** Dorazí pejsek či kočička? **14.** Hned pláče hned se směje. **15.** Půjdu si lehnout nebo se koupat. **16.** Je to hodný chlapec a dokonce velmi nadaný. **17.** Ani nešel ven ani si nepustil televizi. **18.** Je to dobrý ale velmi sladký bonbon. **19.** Dám si ke kuřeti buď brambory nebo rýži. **20.** Chlapec je velmi nadaný avšak nevychovaný.

2. Doplň interpunkční znaménka.

1. Objednala si kávu zákusky dokonce i oběd. **2.** Vždy byl velmi vlídný a tudíž oblíbený. **3.** Šla buď na masáž nebo na kosmetiku. **4.** Jan ho ani nepozdravil. **5.** Od rána už bylo větrno avšak teplo. **6.** Kniha byla žádaná a tak prodávaná. **7.** Zuzku jsem nikdy ani neviděl ani neslyšel. **8.** Kniha byla stará avšak velmi drahá. **9.** Kupuj si buď tmavé rohlíky nebo žitný chléb. **10.** Její svetřík byl slabý avšak teplý. **11.** Nabízím kávu či čaj. **12.** Jednak je vnímavý jednak inteligentní. **13.** Na koncertě jsem potkala spolužáky učitele kamarády i sousedy. **14.** Můj počítač je starý ale výkonný. **15.** Mobil byl použitý avšak funkční. **16.** Přišla k nám na návštěvu kamarádka Petra i kamarád Petr. **17.** V televizi hlásili na dnešek dešť ba i bouřky. **18.** U nás ve městě nechodí koledníci na Tři krále ani na Velikonoce. **19.** Test je jednak obsáhlý jednak náročný. **20.** Test je obsáhlý a tedy náročný.

3. Rozhodni, zda jsou věty napsány správně.

	ANO/NE
1. Heleniny šaty byly pěkné, avšak nepohodlné.	
2. Bud' půjdu domů nebo do knihovny.	
3. Piš tužkou nebo propiskou.	
4. Je to starý, ale funkční skleník.	
5. Na rodinné setkání přišli sestry, tety, babičky i pradědečkové.	
6. Nechtěla být ani tenistkou ani zubařkou.	
7. Houby jsou chutné a těžce stravitelné.	
8. Nemá koleno zraněné, avšak bolavé.	